

Posudek oponentky diplomové práce

Jméno studentky: Petra Ehlenová
Název práce: *Současné chápání posvátna a rituálů*
Jméno vedoucí práce: Markéta Dvořáková
Jméno oponentky práce: Zuzana Kubišová

Petra Ehlenová si ve své diplomové práci *Současné chápání posvátna a rituálů* klade za cíl nalézt odpovědi na otázky: „*Jak na posvátno pohlížejí antropologové, filosofové či teologové? Jaké rituály přetrvávají v rodinách dodnes?*“ a hlavně: „*Jak posvátno chápou děti a jakou hraje roli v jejich životech? Je nám dnes ještě něco vůbec svaté? Co je pro rodinu posvátné?*“ (s. 8). K dosažení tohoto cíle volí následující metody: „V práci jsou použity metody analýzy, interpretace a komparace myšlenek týkajících se fenoménu posvátna“ (s. 8), kvantitativní dotazník distribuovaný mezi žáky a studenty základních a středních škol a popis rámcových vzdělávacích programů a vybraných učebnic.

Osobně se domnívám, že každá jedna otázka by bohatě stačila jakožto klíčová otázka diplomové práce a že právě snaha nalézt v jednom textu odpovědi na každou z nich, vede k určité povrchnosti práce. Relativně nejpovedenější je část věnovaná různým pojetím postávána a rituálu, i když se nabízí otázka, proč diplomantka postupuje, jako kdyby snad všechny filosofické přístupy byly v zásadě stejné, jako kdyby neexistovaly spory o vymezení posvátna a rituálu mezi sociology a jako kdyby byli všichni antropologové v přístupu k rituálům a posvátnu za jedno.

Za problematické považuji i to, jak autorka vymezuje rodinu. Je samozřejmě jejím plným právem rodinu vymezovat skrze posvátno (což je ostatně i téma její práce), ale bylo by namístě zmínit i jiné přístupy ke zkoumání fenoménu rodiny.

Nejslabším místem práce je ovšem výzkumná část. Autorka nás totiž vůbec neseznamuje s tím, proč jako metodu výzkumu zvolila zrovna kvantitativní - a ještě k tomu velmi stručný - dotazník. Nebylo by snad lepší pro zkoumání prekonceptů použít kvalitativní výzkumné metody? Příznačné je, že diplomantka v práci uvádí (s. 61), že příprava a tvorba dotazníku, tj. ta nejnáročnější část, jí zabrala jen jeden týden. Malá metodologická příprava dotazníku a výše zmíněné nedostatky týkající se vymezení rodiny v teoretické části se pak naplno projevují v otázce číslo 6 (viz příloha č. 1: dotazník) – to v současné společnosti děti nemohou vyrůstat jinde než buď v úplné či neúplné rodině, tak jak je v otázce vymezuje diplomantka? A proč volit matoucí slovesu „pocházím“, proč nepsat srozumitelněji „žiji“?

Přes výše uvedené nedostatky ovšem Petra Ehlenová ve své diplomové prokázala určité porozumění zvolenému tématu a proto **předkládanou diplomovou práci doporučuji k obhajobě.**

V rámci rozpravy nad předkládanou prací navrhuji **následující diskusní okruhy**: (1) Jaké různé definice rodiny existují? (2) Proč pro zkoumání prekonceptů u dětí a dospívajících zvolila stručný kvantitativní dotazník a nikoli kvalitativní metody? (3) Co kromě rodiny (a samozřejmě náboženství) může být v moderní sekulární společnosti posvátné?

PhDr. Zuzana Kubišová

V Praze, 11.5.2015